

भाग १

काठमाडौं महानगरपालिका महिला उद्यमशीलता अभिवृद्धि कार्यक्रम कार्यविधि, २०७७

प्रस्तावना : आर्थिक सशक्तीकरणको माध्यमबाट महिलाहरूको क्षमता विकास तथा सशक्तीकरण गर्न महिला उद्यमशीलतालाई विकास, प्रवर्द्धन एवं संस्थागत गरी महानगरपालिका क्षेत्रभित्र बसोबास गर्ने महिलाहरूलाई आत्मनिर्भरता बनाउने वातावरण तयार गर्न वडा स्तरमा समेत महिला उद्यमशीलता अभिवृद्धि कार्यक्रम सञ्चालन गर्न आवश्यक देखिएकोले सोका लागि कार्यविधि तर्जुमागर्न बान्छनीय भएकाले “काठमाडौं महानगरपालिका प्रशासकीय कार्यविधि (नियमितगर्ने) ऐन, २०७५” को दफा ४ बमोजिम काठमाडौं महानगरपालिका नगरकार्यपालिकाले स्वीकृत गरी यो कार्य विधिजारी गरिएको छ।

परिच्छेद १

प्रारम्भिक

१. **सङ्क्षिप्त नाम र प्रारम्भ** : (क) यस कार्यविधिको नाम “काठमाडौं महानगरपालिका महिला उद्यमशीलता अभिवृद्धि कार्यक्रम कार्यविधि (महिला उद्यमशाला), २०७७” रहेको छ।
(ख) यो कार्यविधि काठमाडौं महानगरपालिका नगर कार्यपालिकाबाट पारित भए पश्चात् तुरुन्त प्रारम्भ हुने छ।
२. **परिभाषा** : विषयवा प्रसँगले अर्को अर्थ नलागेमा यस कार्यविधिमा :
(क) “आयोग” भन्नाले “काठमाडौं महानगरपालिका सहरी योजना आयोग” सम्भन्नुपर्दछ।
(ख) “ऐन” भन्नाले “काठमाडौं महानगरपालिकाको सहरी योजना आयोग (गठन तथा सञ्चालन कार्यविधि ऐन, २०७५” सम्भन्नुपर्दछ।
(ग) “कार्यविधि” भन्नाले “काठमाडौं महानगरपालिका महिला उद्यमशीलता अभिवृद्धि कार्यक्रम कार्यविधि (महिला उद्यमशाला), २०७७” सम्भन्नुपर्दछ।

- (घ) “कार्यक्रम” भन्नाले “काठमाडौं महानगरपालिका अन्तर्गत आयोग, विभाग, वडा कार्यालय समेतबाट सञ्चालनहुने महिला उद्यमशीलता अभिवृद्धि कार्यक्रम वा महिला उद्यमशाला” सम्झनुपर्दछ।
- (ङ) “प्रमुख” भन्नाले “काठमाडौं महानगरपालिकाको प्रमुख” सम्झनुपर्दछ।
- (च) “समिति” भन्नाले “दफा ५ बमोजिम गठन हुने समिति” सम्झनुपर्दछ।
- (छ) “विभाग” भन्नाले “काठमाडौं महानगरपालिका सामाजिक विकास विभाग” सम्झनुपर्दछ।

परिच्छेद २

उद्यमशीलता अभिवृद्धि कार्यक्रमसम्बन्धी व्यवस्था

३. **कार्यक्रमअन्तर्गत पर्ने विषयहरू** : महिला उद्यमशीलता अभिवृद्धि कार्यक्रम अन्तर्गत देहायका उद्यम/व्यवसाय पर्ने छन्:
- (क) फोहोरजन्य वस्तुको पुनःप्रयोगबाट उत्पादित सामानहरू,
- (ख) सजावट तथा उपहार सामग्री उत्पादन,
- (ग) ब्युटीपार्लर व्यवसाय सञ्चालन,
- (घ) हस्तकलाका सामग्री उत्पादन तथा सिलाई बुनाई व्यवसाय,
- (ङ) धुप, अगरबत्ती, मैनबत्ती उत्पादन
- (च) वारा, चटामरी, यमरी, लाखामरी, मस्यौरा, तितौरा, पाउँ, सेलरोटी, फुरनदाना, निम्की, खजुरी, अचार, रोटीजस्ता खाद्यपदार्थको उत्पादन,
- (छ) खेलौना बनाउने,
- (ज) स्वीटर, पञ्जा, मोजा, मफलर, जुत्ताजस्ता पोशाक उत्पादन,
- (झ) पोते, डोरीजस्ता श्रृङ्गारका सामान उत्पादन,
- (ञ) माटोबाट भाँडाकुँडा उत्पादन, काठ/धातु/माटो/कागज/प्लाष्टिक जस्ता वस्तुहरूको प्रयोग गरी विभिन्न सामग्री उत्पादन,
- (ट) नर्सरी बिरुवाको उत्पादन,
- (ठ) मोबाइल, घडी मर्मत

- (ड) दुधजन्य/फलफुलजन्य/मासुजन्य/तरकारीजन्य वस्तुहरूको उत्पादन तथा विक्रि बितरण,
(ढ) बेकरी, कफी पसल
(ण) अनलाइन व्यवसाय
(त) काठमाडौँको पहिचान भल्कने वस्तुहरूको उत्पादन
(थ) समितिले तोकेका अन्य उद्यम/व्यवसाय

४. **कार्यक्रमअन्तर्गत सहयोगका क्षेत्रहरू** : (१) महानगरपालिका क्षेत्रभित्र बसोबास गर्ने महिला उद्यमीलाई निजको उद्यमशीलता अभिवृद्धि गर्न समितिले देहायको क्षेत्रमा सहयोग प्रदान गर्न सक्ने छ :
- (क) आवश्यक तालिम/प्रशिक्षण प्रदान गर्ने ।
(ख) व्यावसायिक योजना बनाउन सहयोग गर्ने ।
(ग) उत्पादित वस्तुको बिक्री हुन सक्ने सम्भावित स्थानको पहिचान र सम्पर्क गराइदिई बजारीकरणमा सहयोग गर्ने ।
(घ) उद्यमसँग सम्बन्धित प्राविधिक सहयोग दिने ।
(ङ) सहूलियत ऋण सुविधा उपलब्ध गराउन समन्वयकारी भूमिका निर्वाह गर्ने ।
(घ) समितिले तोकेका अन्य सहयोगका क्षेत्र ।
(२) समितिले उपदफा (१) बमोजिमको सहयोग प्रदान गर्दा गैर आर्थिक सहयोग मात्र प्रदान गर्ने छ ।

स्पष्टिकरण : यस उपदफामा जुनसुकै कुरा लेखिएको भएतापनि कुनै महिला उद्यमशाला कार्यक्रम अवधिभर समितिले तोकेबमोजिमको खाजा तथा यातायात खर्च प्रदान गर्न सक्ने छ ।
(३) समितिले उपदफा (१) बमोजिमको सहयोग कुनै सम्बन्धित गैरसरकारी संस्थासँग सहकार्य गरी त्यस्तो संस्थाबाट उपलब्ध गराउन भने बाधा पर्ने छैन ।

परिच्छेद ३

व्यवस्थापन समितिसम्बन्धी व्यवस्था

५. **व्यवस्थापन समितिको गठन** : (१) महिला उद्यमशीलता अभिवृद्धिसँग सम्बन्धित कार्यक्रमको योजना, पहिचान, व्यवस्थापन, अनुगमन तथा नियन्त्रण गर्ने कार्यका लागि देहायबमोजिमको एक व्यवस्थापन समिति हुने छ :

वर्ष ४) अतिरिक्ताङ्क ६, कामपा, स्थानीय राजपत्र, भाग १, मिति २०७७/१२/२९

(क) आयोगका उपाध्यक्ष	संयोजक
(ख) संयोजकले तोकेको सम्बन्धित विषय हेर्ने आयोगका सदस्य	सदस्य
(ख) सामाजिक विभागको विभागीय प्रमुख	सदस्य
(ग) संयोजकले मनोनयन गरेका महिला उद्यमशीलता क्षेत्रमा कार्यरत संस्थाको महिला प्रतिनिधि- एकजना	सदस्य
(घ) आयोगको सचिव	सदस्य सचिव
- (२) समितिले आवश्यकतानुसार बैठकमा विषय विज्ञलाई आमन्त्रण गर्न सक्ने छ ।
- (३) बहुमत सदस्य उपस्थित भएमा गणपुरक सङ्ख्या पुरा भएको मानिने छ ।
- (४) बैठकमा बहुमतले गरेको निर्णय मान्य हुने छ ।
- (५) उपदफा(१) को खण्ड (ग) का सदस्यहरूको पदावधि नियुक्ति मितिले २ वर्ष हुने छ ।
- (६) बैठकमा उपस्थित भएबापत समितिका प्रत्येक व्यक्तिलाई रु. २,०००/- (दुई हजार) बैठक भत्ता प्रदान गरिने छ ।

- ६. समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार :** (१) न्यूनतम योग्यता पुगेका आवेदकहरू मध्येबाट कार्यक्रममा सहभागी हुन योग्य उद्यमीको छनोट गर्ने ।
- (२) महिला उद्यमशाला कार्यक्रम सञ्चालन तथा व्यवस्थापनको लागि आवश्यक देखिएमा प्रचलित कानुनबमोजिम बाह्य परामर्शदाता वा प्रशिक्षकको नियुक्ति गर्ने ।
- (३) तालिम/ प्रशिक्षण तथा व्यावसायिक योजनाको अवधारणा पत्र स्वीकृत गर्ने ।
- (४) कार्यक्रमको विस्तृत वार्षिक बजेटको रुपरेखा तयार गरी आयोगबाट स्वीकृत गराउने ।
- (५) दफा (४) बमोजिमका कार्यहरू गर्ने/गराउने ।

परिच्छेद ४

कार्यक्रमका सहभागीको योग्यता तथा छनोट प्रक्यासम्बन्धी व्यवस्था

७. **सहभागीको योग्यता** : देहायको योग्यता रहेको महिलाले कार्यक्रमबाट सहयोग प्राप्त गर्न आवेदन दिन सक्ने छ :
- (क) नेपाली नागरिक,
 - (ख) महानगरपालिका क्षेत्रभित्र स्थायी बसोबास गरेको,
 - (ग) कुनै तालिम लिई वा नलिई दफा ३ मा उल्लिखित कुनै उद्यम/व्यवसाय सञ्चालन गरेको,
 - (घ) सञ्चालनमा रहेको उद्यम/व्यवसायका लागि आवश्यक न्यूनतम पूर्वाधार उपलब्ध रहेको,
 - (ङ) कुनै पनि फौजदारी अभियोगमा कसूरदार नठहरिएको,
 - (च) प्रचलित कानूनबमोजिम अयोग्य नठहरिएको,
 - (छ) समितिले तोकेको अन्य योग्यता पूरा भएको ।
८. **सूचना गर्नुपर्ने** : यस कार्यक्रममा भाग लिन चाहने महिला उद्यमीलाई आवेदन दिनको लागि राष्ट्रिय दैनिक पत्रिकामा १५ (पन्ध्र) दिनको सार्वजनिक सूचना प्रकाशन गर्नुपर्ने छ । साथै उक्त सूचना प्रत्येक वडा समितिको कार्यालयमा टाँस गर्नुपर्ने छ ।
९. **आवेदन दिनुपर्ने** : (१) कार्यक्रमबाट सहयोग लिन इच्छुक दफा ६ बमोजिम योग्यता पुगेको महिलाले दफा ७ बमोजिमको अवधिभित्र **अनुसूची १** बमोजिमको आवेदन दिन सक्ने छन् ।
- (२) उपदफा (१) बमोजिमको आवेदनका साथमा देहायका कागजात संलग्न हुनु पर्नेछ :
- (क) नेपाली नागरिकताको प्रमाणपत्रको प्रतिलिपि,
 - (ख) सम्बन्धित वडा समितिको कार्यालयबाट स्थायी बसोबास प्रमाणित गरिदिएको पत्र,
 - (ग) सञ्चालनमा रहेको उद्यम/व्यवसायसँग सम्बन्धित **अनुसूची २** बमोजिमको जानकारी पत्र,
 - (घ) समितिले तोकेको अन्य कागजात ।

१०. **छनोट गर्ने आधार** : समितिले दफा ९ बमोजिम प्राप्त आवेदन मध्ये देहायको आधारमा मुल्याङ्कन गरी महिला उद्यमीलाई कार्यक्रममा सहभागी गराउनेछ :
- (क) हाल सञ्चालनमा रहेको व्यवसायको अवस्था,
(ख) व्यवसायको दिगोपनको अवस्था,
(ग) निवेदकको सामाजिक, पारिवारिक, आर्थिक अवस्था,
(घ) व्यवसायको नवीनता ।
११. **अनुगमन निरीक्षण गर्नुपर्ने** : (१) समितिले सहयोग प्रदान गरेको महिला उद्यमीको उद्यम/व्यवसायको अनुगमन निरीक्षण गर्न सक्ने छ :
- (२) उपदफा(१) बमोजिम निरीक्षण गर्दा त्यस्तो उद्यमीलाई थपतालिमको आवश्यकता पर्ने देखिएमा त्यस्तो तालिमको व्यवस्था गर्न सक्ने छ ।
(३) उपदफा (१) बमोजिम निरीक्षण गर्दा त्यस्तो उद्यम सञ्चालन नगरेको पाइएमा त्यस्तो उद्यमीलाई प्रदान गरिने थप सहयोग उपलब्ध गराइने छैन ।
(४) उपदफा (३) बमोजिमको उद्यमी भविष्यमा पुनः आवेदन दिन अयोग्य हुने छ ।

परिच्छेद ५

विविध

१२. **अधिकार प्रत्यायोजन** : समितिले आफूले सम्पादन गर्ने कुनै कार्य समितिको कुनै सदस्यलाई प्रत्यायोजन गर्न सक्ने छ ।
१३. **प्रतिवेदन पेश गर्नुपर्ने** : समितिले वर्षभरी गरेका कामकारबाही सम्बन्धमा प्रतिवेदन तयार गरी महानगरसमक्ष पेश गर्नुपर्ने छ ।
१४. **बाधा अड्काउ फुकाउ** : यस कार्यविधिको प्रयोग वा कार्यान्वयन गर्ने सन्दर्भमा कुनै बाधा परेमा काठमाडौँ महानगरपालिका सहरी योजना आयोगले बाधा अड्काउ फुकाउन सक्ने छ ।

अनुसूची १

(दफा ९ को उपदफा १ सँग सम्बन्धित)
आवेदनको ढाँचा

श्रीमान् संयोजक ज्यू
महिला उद्यमशीलता अभिवृद्धि कार्यक्रम
काठमाडौं महानगरपालिका, काठमाडौं ।

विषय : महिला उद्यमशीलता कार्यक्रममा सहभागी हुन पाउँ ।

महोदय,

म निवेदकले.....उद्यम/व्यवसाय सञ्चालन गर्दै आएकी छु । मेरो उक्त उद्यम/व्यवसाय अभिवृद्धि गर्न महिला उद्यमशाला कार्यक्रममा सहभागीहुनको लागि देहायका कागजात संलग्न गरी निवेदन पेस गरेकी छु । मैले सहयोग प्राप्त गरेमा आफूले सञ्चालन गर्दै आएको उद्यम/व्यवसायलाई सक्रियताका साथ सञ्चालन गर्ने प्रतिबद्धता व्यक्त गर्दछु ।

मिति: वर्ष/महिना/गते

संलग्न कागजात

- (क) नेपाली नागरिकताको प्रमाणपत्रको प्रतिलिपि,
- (ख) सम्बन्धित वडा समितिको कार्यालयबाट बसोबास प्रमाणित गरिदिएको पत्र,
- (ग) सञ्चालनमा रहेको उद्यम/व्यवसायसँग सम्बन्धित **अनुसूची २** बमोजिमको जानकारी पत्र

अनुसूची २

(दफा ९ को उपदफा २ सँग सम्बन्धित)

उद्यम/व्यवसायसँग सम्बन्धित विवरण

१. उद्यमी/व्यवसायीको: नाम,थर :
स्थायी ठेगाना :
सम्पर्क नं.
२. उद्यम/व्यवसायको नाम :
३. उद्यम/व्यवसायको प्रकृति :
४. उद्यम/व्यवसाय सञ्चालन भएको स्थान :
५. व्यवसाय गर्ने प्रमुख बस्तु वा सेवा :
६. पूर्वाधारको अवस्थाबारेको विवरण तथा फोटोहरू
७. उद्योग सञ्चालनको लागि सम्बन्धित सरकारी निकायबाट जारी भएको प्रमाणपत्र (यदि लिएको भए)
८. काठमाडौँ महानगरपालिकाबाट जारी व्यवसाय दर्ता प्रमाण पत्र नं (यदीलिएको भए)
९. अन्य आवश्यक कुराहरू

स्वीकृत मिति: २०७७/०६/१९

आज्ञाले,
राजेश्वर ज्ञवाली
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत